

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРАВА ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ
ФІСКАЛЬНИМИ РИЗИКАМИ»**

*для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за освітньою програмою «Публічне управління та адміністрування»
зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»*

**Дніпро
2022**

Рецензенти:

Таїсія КРУШЕЛЬНИЦЬКА – професор кафедри державного управління та місцевого самоврядування НТУ «Дніпровська політехніка», доктор наук з державного управління, професор;

Олена ДОБРОВОЛЬСЬКА – професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету, доктор економічних наук, професор.

Трещов М. М. Методичні рекомендації для проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Податкове регулювання та управління фіскальними ризиками» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Публічне управління та адміністрування» зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Дніпро: ДДУВС, 2022. 48 с.

Викладено рекомендації для проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Податкове регулювання та управління фіскальними ризиками». Для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Публічне управління та адміністрування» зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Надруковано в авторській редакції.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
Тема 1. Сутність і види податків	5
Тема 2. Податкова система держави та принципи її формування	7
Тема 3. Організація податкової роботи	9
Тема 4. Податок на додану вартість (ПДВ)	11
Тема 5. Акцизний податок	13
Тема 6. Мито	15
Тема 7. Податок на прибуток підприємств	17
Тема 8. Податок на доходи фізичних осіб	20
Тема 9. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	22
Тема 10. Спрощена система оподаткування для аграрних підприємств	25
Тема 11. Рентні платежі	32
Тема 12. Місцеві податки та збори	34
Тема 13. Податки на майно та екологічний податок	36
Тема 14. Податкові правопорушення	38
Тема 15. Управління фіскальними ризиками	40
ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ФІСКАЛЬНИМИ РИЗИКАМИ»	42

ВСТУП

Метою вивчення навчальної дисципліни «Податкове регулювання та управління фіскальними ризиками» є формування цілісного уявлення про надання теоретичних знань з питань податкового регулювання та управління фіскальними ризиками на національному, регіональному та місцевому рівнях, про інститути та процеси, що визначають їх специфіку; сучасні практики електронної демократії; вміння аналізу, розробки та реалізації державної фіскальної політики, вироблення аналітичних рекомендацій для прийняття політичних і управлінських рішень, діагностики та аналізу соціально-гуманітарної складової розвитку суспільства.

Результати вивчення навчальної дисципліни «Податкове регулювання та управління фіскальними ризиками». Здобувачі повинні

знати:

- роль податків в економічній системі суспільства та становлення і розвиток оподаткування в Україні;
- функції податків;
- формування державної фіскальної політики та систему регулювання податків;
- роль державної фіскальної системи в регулюванні економіки;
- порядок, способи та терміни обчислення і сплати податків.
- методика виявлення, прогнозування та оцінки фіскальних ризиків, обґрунтовування заходів мінімізації їх негативного впливу на національному, регіональному, галузевому, інституційному та місцевому рівнях.

вміти:

- оцінювати економічні процеси, які відбуваються в суспільстві, розуміти сутність і тенденції розвитку державної фіскальної політики та її особливості у сфері регулювання податків;
- практично використовувати аналітичні методики, методики аудиту, моніторингу та оцінювання податкового регулювання;
- освоїти методику розрахунку податків і обов'язкових платежів; порядок їх сплати юридичними і фізичними особами;
- застосувати одержані знання для вирішення практичних завдань в галузі оподаткування та управління фіскальними ризиками.

Для навчальної дисципліни «Податкове регулювання та управління фіскальними ризиками» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: лекційні, семінарські та практичні заняття, індивідуальна та самостійна робота, підсумковий контроль.

ТЕМА 1. СУТНІСТЬ І ВИДИ ПОДАТКІВ

План семінарського заняття:

1. Еволюція податків.
2. Концепції розвитку фіскальних теорій.
3. Сутність і види податків.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають опануванню: податок, збір, плата, внесок, обов'язковий платіж, мито, еволюція податків. фіскальні теорії, сутність податків, види податків.

Завдання для самостійної роботи до Теми 1:

1. Економічна сутність поняття «податок».
2. Функції податків.
3. Елементи податків та їх характеристика.
4. Соціально-економічний зміст і призначення податків.
5. Класифікація видів податків.

Індивідуальні завдання до Теми 1:

1. Податок, збір, плата, внески.
2. Функції податків.
3. Елементи оподаткування.
4. Призначення і соціально-економічний зміст податків.
5. Класифікація податків і зборів.
6. Прямі та непрямі податки і збори.
7. Загальнодержавні та місцеві податки і збори.
8. Міжнародна класифікація податків.
9. Переваги і недоліки, особливості прямих і непрямих податків.
10. Роль податків у фіскальній політиці держави.

Тестові завдання для перевірки знань:

1. База оподаткування – це:

- а) доходи звітного періоду, скориговані на витрати звітного періоду;
- б) фізичний, вартісний чи інший характерний вираз оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання;
- в) вартісний вимір об'єкта оподаткування;
- г) фізичний вимір об'єкта оподаткування.

2. Податки – це:

а) обов'язкові платежі, які законодавчо встановлюються державою, що акумулюються в централізованих грошових фондах для фінансового забезпечення виконання державою покладених на неї функцій;

б) необов'язкові платежі, які встановлюються державою, що акумулюються в централізованих грошових фондах;

в) обов'язкові платежі, які законодавчо встановлюються державою, що акумулюються в позабюджетних грошових фондах для фінансового забезпечення виконання державою покладених на неї функцій;

г) платежі, які законодавчо встановлюються відповідними територіальними одиницями, що акумулюються в грошових фондах для фінансового забезпечення виконання ними покладених на них функцій.

3. Характерними особливостями податку не є:

а) справляється на умовах безповоротності;

б) сплачується до бюджету та позабюджетних фондів;

в) не має цільового призначення;

г) базується на актах вищої юридичної сили.

4. Суб'єкт оподаткування це:

а) учасник процесів стягнення податку (держава, державні органи);

б) учасник процесів справляння податку (платник, держава, державні органи);

в) фізичні і юридичні особи, що сплачують податок;

г) все населення держави.

5. Фонд, явище чи предмет, з якого сплачується податок:

а) база оподаткування;

б) податковий кредит;

в) джерело сплати;

г) об'єкт оподаткування.

ТЕМА 2. ПОДАТКОВА СИСТЕМА ДЕРЖАВИ ТА ПРИНЦИПИ ЇЇ ФОРМУВАННЯ

План семінарського заняття

1. Сутність та організація податкової системи.
2. Організаційне забезпечення функціонування податкової системи.
3. Облік платників податків.
4. Поняття і функції податкового механізму.
5. Характеристика елементів податкового механізму.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають опануванню: податкова система, організація податкової системи, функціонування податкової системи, облік платників податків, податковий механізм, функції податкового механізму, елементи податкового механізму.

Завдання для самостійної роботи до Теми 2:

1. Принципи формування податкової системи.
2. Сутність податкової політики держави та принципи її формування.
3. Податкове законодавство та його основні принципи.
4. Наукові основи формування та побудови податкової системи.

Індивідуальні завдання до Теми 2:

1. Умови оподаткування, що характеризують податкову систему.
2. Сутність податкової політики.
3. Податковий тиск.
4. Основні принципи податкової політики.
5. Основні законодавчі акти податкового законодавства.

Тестові завдання для перевірки знань:

1. Суттєвими умовами оподаткування, що характеризують податкову систему в цілому є:

- а) порядок встановлення і введення в дію податків, види податків;
- б) права та обов'язки платників податків, порядок розподілу податків між бюджетами різних рівнів;
- в) відповідальність учасників податкових відносин;
- г) всі відповіді вірні.

2. Діяльність держави у сфері встановлення, правового регламентування та організації справляння податків і податкових платежів у централізовані фонди грошових ресурсів держави:

- а) податкове нормування;
- б) податкова політика;
- в) податкове завантаження;
- г) податкове стягнення.

3. Достатня сума доходів, мінімізація видатків на збирання доходів, еластичність (гнучкість) податкової системи, рівномірне розподілення податків між адміністративно-територіальними одиницями – це:

- а) принцип соціальної справедливості;
- б) принцип економічної ефективності;
- в) принцип фіскальної ефективності;
- г) принцип політичної ефективності.

4. Платниками податків мають виступати всі члени суспільства в залежності від розміру доходу та соціального стану – це:

- а) принцип соціальної справедливості;
- б) принцип економічної ефективності;
- в) принцип фіскальної ефективності;
- г) принцип політичної ефективності.

5. Кожна особа зобов'язана сплачувати встановлені Податковим та Митним кодексами податки та збори, платником яких вона є – це принцип:

- а) загальності оподаткування;
- б) рівність усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації;
- в) презумпція правомірності рішень платника податку;
- г) фіскальна достатність.

ТЕМА 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОЇ РОБОТИ

План семінарського заняття

1. Сутність фіскальної політики в системі державного регулювання економіки.
2. Стратегія і тактика державної фіскальної політики.
3. Оцінювання ефективності державної фіскальної політики.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають опануванню: сутність фіскальної політики, державне регулювання економіки, стратегія державної фіскальної політики, тактика державної фіскальної політики, ефективність державної фіскальної політики, оцінювання ефективності державної фіскальної політики.

Завдання для самостійної роботи до Теми 3:

1. Основні ознаки політики максимальних податків, політики економічного розвитку та політики виважених податків.
2. Принципи формування сучасної державної фіскальної політики та їх характеристика.
3. Визначення стратегії державної фіскальної політики.
4. Стратегія державної фіскальної політики в залежності від обраних державою економічних концепцій.

Індивідуальні завдання до Теми 3:

1. Державне регулювання економіки.
2. Методи державного регулювання економіки.
3. Визначення державної фіскальної політики.
4. Місце державної фіскальної політики у системі державного регулювання економікою.
5. Мета, завдання та методи державної фіскальної політики.

Тестові завдання для перевірки знань:

1. Суб'єктами податкової роботи в Україні виступають:

- а) Верховна Рада України;
- б) органи виконавчої влади;
- в) органи Державної фіскальної служби України, платники податків;
- г) всі відповіді вірні.

2. Форма податкової декларації встановлюється:

- а) центральним органом виконавчої влади;
- б) Державною фіскальною службою України;
- в) платниками податків;
- г) Верховною Радою України.

3. Базовий звітний (податковий) період – це:

- а) перший звітний (податковий) період року;
- б) перший звітний (податковий) період оподаткування;
- в) місячний звітний (податковий) період;
- г) останній звітний (податковий) період року.

4. Центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики, визначаються:

- а) порядок обліку платників податків і зборів;
- б) перелік документів, які подаються для взяття на облік платників податків, а також порядок подання таких документів;
- в) форми заяв, свідоцтв та документів з питань реєстрації та обліку платників податків;
- г) всі відповіді вірні.

5. Податкове право – це:

- а) можливість платника звернутися із скаргою до правоохоронних органів;
- б) сукупність правових норм, що регулюють відносини в галузі податків;
- в) термінова відстрочка сплати податку;
- г) повне звільнення від сплати податку на певний період.

ТЕМА 4. ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

План семінарського заняття

1. Операції, що підлягають оподаткуванню ПДВ.
2. Постачання товарів, звільнених від оподаткування, до дати реєстрації платником ПДВ.
3. Економічна суть ПДВ.
4. ПДВ: світовий досвід.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають опануванню: сутність ПДВ, фіскальна роль ПДВ, порядок розрахунку ПДВ, платники та ставки ПДВ, платники і об'єкти оподаткування.

Завдання для самостійної роботи до Теми 4:

1. Сутність ПДВ та його фіскальна роль як форми універсального акцизу.
2. Порядок розрахунку ПДВ.
3. Платники та ставки ПДВ.

Індивідуальні завдання до Теми 4:

Завдання 1

Підприємство займається пошивкою верхнього одягу. Для виробництва товару підприємство закупило тканини на суму 300 000,00 грн (в т.ч. ПДВ). Потрібно знайти суму податкового кредиту.

Завдання 2

Підприємство реалізувало вироблену продукцію верхнього одягу на суму 400 000,00 грн (без ПДВ). Потрібно визначити суму податкового зобов'язання та кінцеву вартість товару.

Завдання 3

Розрахувати чисту суму податкових зобов'язань даного підприємства за податком на додану вартість, якщо воно здійснило наступні операції (суми зазначені без урахування ПДВ): придбало тканину, фурнітуру та допоміжні матеріали на суму 50 000,00 грн, реалізувало власну продукцію на суму 100 000,00 грн.

Завдання 4

Підприємство придбало 110 холодильників по 530 грн за кожний (в т.ч. ПДВ). Випустило і реалізувало 100 запчастин за ціною реалізації 8,00 грн за одиницю (в т.ч. ПДВ). У кінці кварталу було продано 80% холодильників по 535,00 грн за кожен (в т.ч. ПДВ). Потрібно визначити суму ПДВ, що сплачується до бюджету.

Тестові завдання для перевірки знань:

1. За ставкою 20 % оподатковуються ПДВ операції з:

- а) поставки переробним підприємствам молока та м'яса живою вагою с/г товаровиробниками;
- б) надання послуг з інкасації, розрахунково-касового обслуговування;
- в) передача майна у фінансовий лізинг;
- г) передача майна на відповідальне зберігання. а також у лізинг (оренду).

2. Звітними періодами з ПДВ є:

- а) календарний місяць, календарний квартал, календарний рік;
- б) календарний квартал, півріччя, три квартали, рік;
- в) календарний квартал;
- г) календарний місяць або календарний квартал в залежності від обсягу оподатковуваних операцій платника.

3. Податковий кредит з ПДВ – це:

- а) сума податкової заборгованості платника перед бюджетом;
- б) сума податку, одержана платником податку у зв'язку з придбанням товарів;
- в) сума заборгованості покупцям за отримані активи;
- г) сума, на яку платник має право зменшити податкові зобов'язання звітного періоду.

4. База оподаткування ПДВ операцій з продажу товарів, робіт і послуг визначається виходячи з:

- а) з договірної вартості з урахуванням акцизного податку, ввізного мита за винятком ПДВ, що включається в ціну товарів (послуг);
- б) з договірної вартості без урахування акцизного податку за винятком ПДВ, що включається в ціну товарів;
- в) з договірної вартості визначеної за вільними цінами;
- г) з фактичної ціни операції, але не нижчої за собівартість.

5. Операції, які не є об'єктом оподаткування ПДВ:

- а) ввезення товарів в митному режимі імпорту;
- б) брокерських та дилерських послуг із управління цінними паперами;
- в) вивезення товарів за межі митного кордону;
- г) постачання товарів спеціального призначення для інвалідів.

ТЕМА 5. АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК

План практичного заняття

1. Нова декларація з акцизного податку.
2. Нові акцизні накладні і розрахунки коригування.
3. Виконання практичних (розрахункових) завдань.

Завдання 1

Потрібно розрахувати авансовий платіж для тютюнових виробів, якщо: замовлено марок під розфасовку по 2 г – 100 шт.; замовлено марок під розфасовку по 5 г – 150 шт.; замовлено марок під розфасовку по 10 г – 50 шт.

Завдання 2

Підприємство в січні місяці виробило і реалізувало 6 000 пляшок горілки із вмістом спирту 40% (місткість однієї пляшки 0,75 л) та 200 пляшок шампанського (місткість однієї пляшки 0,75 л) . Потрібно визначити суму акцизного податку, яку потрібно сплатити виробнику алкогольних напоїв.

Завдання 3

Підприємство А 09.2021 року реалізувало 400 пачок сигарет з фільтром (собівартість 1 пачки – 26,20 грн) та 25 пачок сигарет без фільтру (собівартість 1 пачки – 16,20 грн) Яка сума акцизного податку підлягає сплаті.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають опануванню: акцизний податок; підакцизні товари; акциз; декларація; акцизні накладні; акцизні склади; електронне адміністрування.

Завдання для самостійної роботи до практичного заняття з Теми 5:

1. Роздрібний продаж пального на АЗС.
2. Роздрібна торгівля паливом: організація та реєстрація.
3. Особливості застосування мінімальних цін на окремі види вина та зброджені напої.
4. Використання пального сільгоспвиробниками: які особливості слід врахувати.
5. Пошкоджені марки акцизного податку: наслідки для платника.
6. АЗС як акцизний склад.
7. Акцизний податок при використанні пального в господарській діяльності.

Індивідуальні завдання до практичного заняття з Теми 5:

1. Як списати невикористані талони на пальне?
2. А що змінилось у квітні 2021 року для платників акцизного податку?
3. Як відбувається реєстрація акцизного складу пересувного?
4. Чи потрібно встановлювати витратоміри на акцизному складі?
5. Як змінилися ставки акцизного податку для виробників тютюнових виробів?
6. Пальне для власних потреб підприємства.

Тестові завдання для перевірки знань:

1. *Ставки акцизного податку встановлюються:*
 - а) Податковим кодексом України;
 - б) Державною фіскальною службою України;
 - в) Законом України «Про акцизний податок»;
 - г) Верховною Радою України.
2. *Акцизний податок – це:*
 - а) збір, який розраховується з доходів підприємств;
 - б) збір, який розраховується у вигляді надбавки до ціни на вироблені та реалізовані високорентабельні товари;
 - в) збір, який розраховується у вигляді надбавки до ціни на всі реалізовані товари;
 - г) непрямий податок на окремі товари (продукцію) визначені законом як підакцизні, що включається до ціни цих товарів (продукції).
3. *Платниками акцизного податку є:*
 - а) суб'єкти підприємницької діяльності – виробники підакцизних товарів;
 - б) суб'єкти підприємницької діяльності – виробники сільськогосподарської продукції;
 - в) суб'єкти підприємницької діяльності, які імпортують на митну територію України підакцизні товари;
 - г) фізичні і юридичні особи, обсяг оподатковуваних операцій продажу високорентабельних товарів за будь-який період з останніх 12 місяців перевищував 3 600 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.
4. *До підакцизних товарів не належать:*
 - а) спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої, пиво;
 - б) тютюнові вироби, тютюн та промислові замінники тютюну;
 - в) дорогоцінні метали і дорогоцінні каміння;
 - г) автомобілі легкові, кузови до них, причепа та напівпричепа, мотоцикли.
5. *Ставки акцизного податку можуть бути:*
 - а) адвалорні та дволорні;
 - б) адвалорні та специфічні;
 - в) спеціальні та специфічні;
 - г) спеціальні та загальні.

ТЕМА 6. МИТО

План практичного заняття

1. Порядок нарахування мита та сплати мита в державний бюджет.
2. Міжнародні правила інтерпретації комерційних термінів.
3. Пільги при сплаті державного мита.
4. Пільги при сплаті ввізного мита.
5. Виконання практичних (розрахункових) завдань.

Завдання 1

У травні 2021 року надійшов товар підприємству від нерезидента. Задекларована вартість товару 20 000,00 доларів США, а митна вартість – 22 000,00 доларів США. Курс НБУ на дату розмитнення – 27,83 грн/ 1 долар США. Ставка мита – 10%. Визначте суму, що необхідно сплатити на митниці.

Завдання 2

Підприємство-резидент «Шедевр» на підставі договору купівлі-продажу з підприємством - нерезидентом «УІР» одержало товар на суму 55 303 доларів США (452 одиниці за ціною 74 долари США за одиницю), у тому числі транспортні послуги на території України на 210 доларів США (відповідно до рахунку - фактури) на умовах СРТ (перевезення оплачене до пункту призначення) м. Дніпро. Даний товар обкладається митом за ставкою 10%, ставка митного збору 0,2%. Курс НБУ на дату оформлення вантажної митної декларації – 28,54 грн/долар США. Розрахуйте фактурну вартість товару, митну вартість, суми мита, митного збору та ПДВ.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають опануванню: платники та ставки державного мита, порядок нарахування мита та сплати мита в державний бюджет, митна справа, Інкотермс-2020.

Завдання для самостійної роботи до практичного заняття з Теми 6:

1. Платники та ставки державного мита.
2. Порядок нарахування мита та сплати мита в державний бюджет.

Індивідуальні завдання до практичного заняття з Теми 6:

1. Основи митної справи в Україні.
2. Економічна сутність Списку термінів Інкотермс-2020 – Міжнародні правила інтерпретації комерційних термінів.
3. Види мита, елементи його нарахування.

Тестові завдання для перевірки знань:

1. Державне мито – це:

а) обов'язковий платіж, який справляється на всій території України за вчинення дій в інтересах юридичних і фізичних осіб та за видачу документів, що мають юридичне значення, уповноваженими на те особами відповідно до законодавства України;

б) загальнодержавний податок, встановлений Податковим та Митним кодексами України, який нараховується та сплачується відповідно до Митного кодексу України, законів України та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

в) загальнодержавний збір, при перетині товаром кордону, який нараховується і сплачується згідно з Податковим і Митним кодексами України;

г) місцевий податок за видачу документів державою.

2. В Україні застосовуються такі види мита:

а) ввізне мито, вивізне мито, сезонне мито;

б) ввізне мито, вивізне мито, сезонне мито, спеціальне, антидемпінгове, компенсаційне;

в) ввізне мито, вивізне мито;

г) спеціальне, антидемпінгове, компенсаційне.

3. Мито – це:

а) обов'язковий платіж, який справляється на всій території України за вчинення дій в інтересах юридичних і фізичних осіб та за видачу документів, що мають юридичне значення, уповноваженими на те особами відповідно до законодавства України;

б) загальнодержавний податок, встановлений Податковим та Митним кодексами України, який нараховується та сплачується відповідно до Митного кодексу України, законів України та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

в) загальнодержавний збір, при перетині товаром кордону, який нараховується і сплачується згідно з Податковим і Митним кодексами України;

г) місцевий податок за видачу документів державою.

4. Ввізне мито:

а) встановлюється на товари, що ввозяться на митну територію України;

б) встановлюється законом на українські товари, що вивозяться за межі митної території України;

в) встановлюється відповідно до Закону України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» у разі ввезення на митну територію України товарів, які є об'єктом демпінгу;

г) встановлюється відповідно до Закону України «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту» у разі ввезення на митну територію України товарів, які є об'єктом субсидованого імпорту.

5. Антидемпінгове мито:

а) встановлюється на товари, що ввозяться на митну територію України;

б) встановлюється законом на українські товари, що вивозяться за межі митної території України;

в) встановлюється відповідно до Закону України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» у разі ввезення на митну територію України товарів, які є об'єктом демпінгу;

г) встановлюється відповідно до Закону України «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту» у разі ввезення на митну територію України товарів, які є об'єктом субсидованого імпорту.

ТЕМА 7. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

План практичного заняття

1. Становлення податку на прибуток в системі прибуткового оподаткування діяльності юридичних осіб.
2. Розрахунок об'єкта оподаткування податком на прибуток.
3. Виконання практичних (розрахункових) завдань.

Завдання 1

Підприємство «Сталь» займається виготовленням та продажем верстатів. Пільгою з податку на прибуток не користується. Дані про фінансові результати підприємства за 2021 рік наведено нижче:

- Продано верстати на суму 900 000 грн (без урахування ПДВ);
- на виробництво проданих верстатів було витрачено матеріалів на суму 200 000 грн (без урахування ПДВ);
- сплачено земельний податок на суму 10000 грн;
- нарахована заробітна плата + сума єдиного соціального внеску, у т. ч. за IV кв., – 350 000 грн;
- амортизація обладнання – 125 000 грн;
- нараховано витрати на оренду приміщень – 120 000 грн (без урахування ПДВ);
- отримано відсотки за банківським депозитом – 50 000 грн;
- у I кварталі 2021 року підприємство отримало 100 000 грн збитку.

Ставка податку на прибуток – 18%.

Розрахуйте суму податку на прибуток.

Завдання 2

Результати діяльності ВАТ «Планета» в 2021 році:

- продаж товарів (з ПДВ) – 400 000 грн;
- дохід від операцій торгівлі цінними паперами – 15 000 грн;
- сума сплачених сировини, комплектуючих, запчастин (без ПДВ) – 100 000 грн;
- витрати на реконструкцію основних фондів – 20 000 грн;
- балансова вартість основних фондів на початок року – 80 000 грн;
- сума сплачених штрафів та пені – 800 грн;
- сума заробітної плати та відрахувань на обов'язкове пенсійне і соціальне страхування – 60 000 грн;
- амортизація – 5 000 грн;
- придбання основних фондів – 20 000 грн.

Розрахуйте суму податку на прибуток.

Завдання 3

Розрахувати суму податку на прибуток за 2021 рік, якщо підприємство-резидент має дочірні фірми у Данії та Німеччині. Оподаткований дохід на території України склав 600 000 грн. На території Данії – 25 000 євро, в Німеччині – 15 000 євро. Ставка податку на прибуток в Данії – 30%, в Німеччині – 30%. Курс НБУ: 1 євро – 33,5 грн.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають опануванню: платники податку на прибуток, об'єкт оподаткування податком на прибуток, ставки податку на прибуток, амортизаційні відрахування, порядок обчислення податку на прибуток

Завдання для самостійної роботи до практичного заняття з Теми 7:

1. Платники та ставки податку на прибуток.
2. Амортизаційні відрахування.
3. Порядок обчислення податку на прибуток.

Індивідуальні завдання до практичного заняття з Теми 7:

1. Які зміни податкового законодавства щодо податку на прибуток запрацювали для платників податків у 2021 році?
2. Хто із платників подає фінансову звітність разом з аудиторським звітом?
3. Чи враховуються суми штрафу та пені, нараховані платником податку при поданні уточнення за попередній податковий період, у складі витрат та чи здійснюється коригування сформованого фінансового результату до оподаткування на суми таких штрафів та пені?
4. Чи може платник податку у звітному податковому періоді зменшити нараховану суму податку на прибуток, якщо довідка щодо застосування міжнародних договорів надається ним до контролюючого органу, підтверджує сплату податку за межами України у попередньому році?
5. Чи утримують та сплачують податок на доходи нерезидента неприбуткові організації при виплаті доходів на користь нерезидентів та який порядок відображення таких виплат у податковій звітності?

Тестові завдання для перевірки знань:

1. Назвіть надходження коштів, які не включаються до складу валового доходу платника податку на прибуток:
 - а) дохід від реалізації цінних паперів;
 - б) дохід від надання фінансових послуг;
 - в) сума податку на додану вартість, отриманого в складі ціни реалізації продукції;
 - г) сума невикористаної частини коштів, що повертаються зі страхового резерву.

2. *Об'єктом оподаткування податком на прибуток є:*

- а) розмір податку на одиницю оподаткування;
- б) прибуток, який визначається шляхом зменшення валових доходів на валові витрати та амортизацію;
- в) дохід платника, з якого він сплачує податок;
- г) дохід (прибуток) нерезидента.

3. *Показники, які будуть використані для обчислення суми податку на прибуток:*

- а) чистий прибуток;
- б) сума валових витрат виробництва та обігу;
- в) сума нарахованих амортизаційних відрахувань
- г) доходи звітного періоду, зменшені на собівартість реалізованих товарів (робіт, послуг) та інших витрат звітного періоду.

4. *Платниками податку на прибуток – резидентами є:*

- а) суб'єкти господарювання – юридичні особи, які провадять господарську діяльність як на території України;
- б) фізичні особи, які отримують доходи в Україні;
- в) суб'єкти господарювання - юридичні особи та фізичні особи, які отримують доходи в Україні;
- г) прибуткові і неприбуткові суб'єкти господарювання - юридичні особи, які провадять господарську діяльність як на території України.

5. *Види витрат, що включаються до складу собівартості виготовлених і реалізованих товарів (робіт, послуг) – платника податку на прибуток:*

- а) амортизаційні відрахування виробничих основних фондів;
- б) прямих матеріальних затрат;
- в) вартості придбаних послуг, прямо пов'язаних з виробництвом товарів, виконанням робіт, надання послуг;
- г) всі відповіді вірні.

ТЕМА 8. ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

План практичного заняття

1. Розрахунок бази оподаткування ПДФО.
2. Суми виплат, які не включаються до сукупного оподаткованого доходу.
3. Розрахунок податкової соціальної пільги.
4. Розрахунок податкової знижки.
5. Виконання практичних (розрахункових) завдань.

Завдання 1

Підприємець займається торгівельною діяльністю: оптовою торгівлею тютюнових виробів: КВЕД 51.35.0, має реєстраційний номер облікової картки платника податків 4545544545. Проживає за адресою: Одеська область, м. Одеса, Французький бульвар, 3, квартира 4, площа 72 м². Петро Іванович також має автомобіль Toyota Avensis 2015 року випуску об'ємом двигуна 1800 см³.

В 2021 році підприємець 11 місяців працював з чистим доходом, 1 місяць мав збитки. Сума отриманого доходу без ПДВ – 2 253 100 грн. Втрати на придбання матеріальних цінностей – 1 750 200 грн, на оплату праці – 123 600 грн, інші витрати – 52 000 грн. Вартість торгового патенту, який підприємець придбав протягом року, складає 12 000 грн. При поданні річної декларації за попередній рік підприємець визначив суму авансових платежів у розмірі 9 800 грн.

Протягом звітного періоду 20.10.2021 року підприємець отримав дохід в Італії у розмірі 245,2 євро, сума оплачених податків за кордоном 23,25 євро (курс 1 євро = 32,92 грн). Визначте суму ПДФО, яку належить сплатити до бюджету.

Завдання 2

Підприємець має реєстраційний номер облікової картки платника податків 4545544545, проживає за адресою: Одеська область, м. Одеса, Французький бульвар, 3, квартира 4, площа 72 м², також має автомобіль Toyota Avensis 2015 року випуску об'ємом двигуна 1800 см³.

В 2021 році підприємець працював на фінансовим менеджером за ставкою 16 000,00 грн. Мав будинок в м. Одеса, пр. Гагаріна, 6, вартістю 245 000 грн площею 75 м², який він продав в звітному році. Будинок був отриманий у спадщину від родичів другого ступеня споріднення. В 2020 році отримав у спадщину квартиру у Київській області за адресою: м. Буча, вулиця Енергетиків, 22, кв. 6, площею 45 м², від родича другого ступеня споріднення, вартістю 800 000 грн. Цю квартиру здавав в оренду шість місяців вартістю 4 000 грн. за місяць.

01.12.2021 року отримав дохід у США в сумі 1 000,00 доларів США (курс 1 долар США – 27,30 грн). В 2021 році мав акції ЗАТ «АВК», які продав за 25 000 грн. Витрати на придбання цінних паперів становили 18 000 грн.

Визначити суму ПДФО, яку належить сплатити до бюджету.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають опануванню: платники податку на доходи фізичних осіб, ставка податку на доходи фізичних осіб, об'єкт та база оподаткування податком на доходи фізичних осіб, виплати, які не включаються до сукупного оподаткованого доходу, єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Завдання для самостійної роботи до практичного заняття з Теми 8:

1. Об'єкт та база оподаткування податком на доходи фізичних осіб.
2. Суми виплат, які не включаються до сукупного оподаткованого доходу.

Індивідуальні завдання до практичного заняття з Теми 8:

1. Платники податку на доходи фізичних осіб.
2. Ставка податку на доходи фізичних осіб.
3. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: історія виникнення, позитивні моменти та недоліки.

Тестові завдання для перевірки знань:

1. *Податок на доходи фізичних осіб розраховується за формулою:*
 - а) як добуток різниці оподатковуваного доходу, внесків до соціальних фондів, податкової соціальної пільги і ставки податку;
 - б) як добуток різниці оподатковуваного доходу, податкової соціальної пільги і ставки податку;
 - в) як добуток оподатковуваного доходу і ставки податку;
 - г) як добуток річного оподатковуваного доходу і ставки податку.
2. *Платниками податку на доходи фізичних осіб є:*
 - а) фізичні особи, які отримують доходи з джерела їх походження в Україні;
 - б) фізична особа та податковий агент;
 - в) податковий агент та юридичні та фізичні особи;
 - г) юридичні та фізичні особи.
3. *Види доходів, які включаються до складу місячного оподатковуваного доходу громадянина:*
 - а) дивіденди;
 - б) сума доходу, одержаного внаслідок відчуження акцій;
 - в) аліменти, що виплачуються за рішенням суду або за добровільним рішенням сторін;
 - г) доходи одержані у грошовій формі як додаткове благо.
4. *Види доходів, які не включаються до складу місячного оподатковуваного доходу громадянина:*
 - а) заробітна плата, інші виплати і винагороди;
 - б) дохід у вигляді майна отриманого у спадок;
 - в) сума зайво витрачених коштів, одержаних платником податку на відрядження або підзвіт і не повернених у встановлені строки;
 - г) сума страхових виплат одержуваних з пенсійного фонду та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.
5. *Якщо фізична особа є найманим працівником, то обов'язок адмініструвати податок несе:*
 - а) працівник;
 - б) податковий агент;
 - в) податкова служба;
 - г) всі відповіді вірні.

ТЕМА 9. СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

План семінарського заняття:

1. Порядок визначення доходів для сплати єдиного податку.
2. Порядок нарахування єдиного податку.
3. Ведення обліку доходів і витрат платниками єдиного податку.
4. Особливості складання звітності платниками єдиного податку.
5. Case study. Ситуації, при яких приватні підприємці – платники єдиного податку 1 та 2 груп мають покинути спрощену систему оподаткування, або перейти на іншу групу єдиного податку.

Ситуація 1

Чи є порушенням при здійсненні підприємницької діяльності платниками єдиного податку 1 та 2 групи, які надавали послуги юридичним особам, які перебувають на загальній системі оподаткування?

Ситуація 2

Чи може платник єдиного податку 2 групи здійснювати бартерні операції (взаємозалік заборгованостей)?

Ситуація 3

У лютому місяці платник єдиного податку 2 групи перевищив обсяг доходу на 60000 гривень, чи обов'язково переходити на загальну систему оподаткування?

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають опануванню: спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва; єдиний податок; 1 група платників єдиного податку; 2 група платників єдиного податку; 3 група платників єдиного податку; 4 група платників єдиного податку; ставка єдиного податку; порядок нарахування єдиного податку; податкові канікули.

Завдання для самостійної роботи до семінарського заняття з Теми 9:

1. Штрафні санкції за несплату єдиного податку.
2. Декларація платника єдиного податку в застосунку «ДІЯ».
3. Особливості розрахунку загальної кількості осіб, які перебувають у трудових відносинах з платником єдиного податку - фізичною особою.
4. Податки та збори від яких звільняються платники єдиного податку суб'єкти спрощеної системи оподаткування.

Індивідуальні завдання до семінарського заняття з Темі 9:

Завдання 1

Платник податку мешкає за адресою Дніпропетровська область, м. Дніпро, вул. Мисенко, 16, поштовий індекс 49000. Реєстраційний номер облікової картки платника податку 1234567890. 15.01.2021 платник подав річну декларацію платника єдиного податку – фізичної особи-підприємця ДПІ у Індустріальному районі м. Дніпро. Займається оптовою торгівлею іншими товарами господарського призначення КВЕД 46.49 і є платником єдиного податку I групи. Кількість осіб, які перебувають з ним у трудових відносинах становить 0 осіб. Сума доходу отриманого за звітний період становить 185 000,00 грн без ПДВ. Сума доходу отриманого при застосуванні іншого способу розрахунків становить 10 000,00 грн.

Визначте суму єдиного податку, яку платник має сплатити за звітний рік.

Завдання 2

Платник податку мешкає за адресою Дніпропетровська область, м. Дніпро, вул. Нестлова, 23, поштовий індекс 49000. Реєстраційний номер облікової картки платника податку 9876543210. 10.01.2021 платник подав річну декларацію платника єдиного податку – фізичної особи - підприємця ДПІ у Індустріальному районі м. Дніпро. Займається оптовою торгівлею іншими товарами господарського призначення КВЕД 46.49 і є платником єдиного податку II групи. Кількість осіб, які перебувають з ним у трудових відносинах становить 5 осіб. Сума доходу отриманого за звітний період становить 1 600 000,00 грн без ПДВ. Сума доходу отриманого при застосуванні іншого способу розрахунків становить 30 000,00 грн.

Визначте суму єдиного податку, яку платник має сплатити за звітний рік.

Завдання 3

Приватне підприємство займається торгівельною діяльністю: КВЕД 51.90.0, реєстраційний номер облікової картки платника податків 287574569, код організаційно-правової форми господарювання 120, код ЄДРПОУ 12493152 знаходиться за адресою Дніпропетровська область, м. Дніпро, вул. Підводна, 15, кв. 65, не є платником ПДВ. За 2 квартали 2021 року був отриманий дохід в розмірі 5 200 000,00 грн без ПДВ. Сума доходу отримана в векселі становить 55 000,00 грн. Підприємство є платником єдиного податку III групи.

Заповніть податкову декларацію платника єдиного податку – юридичної особи, якщо в I кварталі було сплачено податку в сумі 100 000 грн.

Завдання 4

Платник податків займається торгівельною діяльністю: КВЕД 46.49, реєстраційний номер облікової картки платника податків 2356897421, проживає за адресою Дніпропетровська область, м. Дніпро, вулиця Підводна, 15,

кв. 65, площею 56 м². Фізична особа є платником єдиного податку III групи і є платником ПДВ. В I кварталі 2021 року отримав дохід в розмірі 3 300 000,00 грн. Сума доходу отримана в векселі становить 45 000,00 грн.

Заповніть податкову декларацію платника єдиного податку – фізичної особи.

Тестові завдання для перевірки знань:

1. Хто не може бути платником єдиного податку:

- а) підприємці, які ведуть діяльність з проведення азартних ігор;
- б) виробники підакцизних товарів;
- в) підприємці, що здійснюють діяльність з надання послуг пошти та зв'язку;
- г) всі відповіді вірні.

2. Платники єдиного податку першої і другої груп сплачують єдиний податок шляхом:

- а) здійснення авансового внеску не пізніше 20 числа (включно) поточного місяця;
- б) протягом 10 календарних днів після граничного строку подання податкової декларації за податковий (звітний) квартал;
- в) здійснення авансового внеску не пізніше 20 числа (включно) поточного кварталу;
- г) протягом 10 календарних днів після граничного строку подання податкової декларації за податковий (звітний) місяць.

3. У разі ввезення товарів на митну територію України податки і збори та митні платежі сплачуються платником єдиного податку:

- а) на засадах згідно з вимогами відповідної групи платників;
- б) за окремою ставкою 15 %;
- в) за ставкою визначеною місцевими органами влади, в залежності де товар перетинає кордон;
- г) на загальних підставах відповідно до закону.

4. Для переходу на спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єкт малого підприємництва повинен:

- а) подати письмову заяву до органу державної податкової служби за місцем державної реєстрації;
- б) зареєструватися як суб'єкт малого підприємництва;
- в) отримати патент;
- г) протягом року бути платником податків на загальних підставах.

5. Чи включається до суми доходу платника єдиного податку вартість безоплатно отриманих протягом звітного періоду товарів (робіт, послуг):

- а) ні;
- б) так, якщо вартість товару перевищує 1,002 млн грн;
- в) так, якщо товар вітчизняного виробництва;
- г) так.

ТЕМА 10. СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ ДЛЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

План семінарського заняття

1. Порядок розрахунку єдиного податку для аграрних підприємств.
2. Виконання практичних (розрахункових) завдань.

Завдання 1

Дохід сільськогосподарського підприємства за 2020 рік становить 5 000 000 грн. При цьому доходи, отримані від реалізації продукції рослинництва, що вироблена (вирощена) на угіддях, які належать сільськогосподарському товаровиробнику на праві власності або надані йому в користування, становить 3 000 000 грн. А ось доходи, отримані від реалізації продукції тваринництва і птахівництва, становлять 1 200 000 грн. Дохід від реалізації основних засобів, які були у використанні 5 років – 100 000 грн.

Підприємство зареєстроване за адресою: смт. Чаплинка, Павлоградського району, Дніпропетровської області, вул. Будівельна, 67. Код ЄДРПОУ 2761238941. КВЕД 01.11.0. Код організаційно-правової форми господарювання 240. Поштовий індекс 51740. Телефон 7135192. Орган ДПС – Західно-Донбаська об'єднана ДП. Для ведення товарного виробництва в межах території одного органу місцевого самоврядування (за місцем своєї реєстрації) має у власності сільськогосподарські угіддя: рілля площею 484,8500 га (нормативна грошова оцінка 1 га – 7 250,00 грн), багаторічні насадження площею 79,8000 га (нормативна грошова оцінка 1 га – 23 927,00 грн). Кумулятивне значення коефіцієнта індексації нормативної грошової оцінки земель станом на 1 січня 2021 року становить 3,997.

Розрахуйте суму єдиного податку на 2021 рік.

Завдання 1.2

15 травня 2021 року платником податку самостійно виявлено помилку, що полягає у заниженні податкового зобов'язання, тобто сільгосппідприємство для ведення товарного сільськогосподарського виробництва в межах території одного органу місцевого самоврядування (за місцем своєї реєстрації) має ще одну земельну ділянку під сіножатями площею 434,5000 га (нормативна грошова оцінка 1 га – 8 842,00 грн) на правах оренди за договором із органом місцевого самоврядування з 1 січня 2021 року, яку не задекларувало у звітній декларації.

Завдання 1.3

З 18 травня 2021 року закінчився договір на оренду земельних ділянок під сіножатями та багаторічними насадженнями, тобто у сільгосппідприємства для ведення товарного сільськогосподарського

виробництва в межах території одного органу місцевого самоврядування (за місцем своєї реєстрації) до кінця року залишилася земельна ділянка площею 484,8500 га під ріллею (нормативна грошова оцінка 1 га – 7 250,00 грн). Земельні ділянки під сіножатями площею 434,5000 га (нормативна грошова оцінка 1 га – 8 842,00 грн) та під багаторічними насадженнями площею 79,8000 га (нормативна грошова оцінка 1 га – 23 927,00 грн) підприємство використовувало по 17 травня 2021 року.

Завдання 1.4

З 20 травня 2021 року набуто право користування земельною ділянкою під пасовищами, тобто для ведення товарного в межах території одного органу місцевого самоврядування до кінця року залишилася земельна ділянка площею 484,8500 га під ріллею (нормативна грошова оцінка 1 га – 7 250,00 грн). Крім цього, з 20 травня підприємство придбало ще земельну ділянку площею 715,00 га (нормативна грошова оцінка 1 га – 10 119,00 грн) під пасовищами на умовах оренди за договором із сільською радою.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають опануванню: спрощена система оподаткування; 4 група платників єдиного податку; нормативна грошова оцінка; право користування земельною ділянкою.

Завдання для самостійної роботи до семінарського заняття з Теми 10:

1. Податки та збори від яких звільнені платники єдиного податку 4 групи.
2. Зміна спрощеної системи оподаткування платниками 4 групи.
3. Застосування РРО/ПРРО платниками 4 групи.

Індивідуальні завдання до семінарського заняття з Теми 10:

1. Заява про застосування спрощеної системи оподаткування.
2. Розрахунок частки сільськогосподарського товаровиробництва за звітний рік (див. табл 1).

**Порядок розрахунку частки сільськогосподарського
товаровиробництва за звітний рік**

№ з/п	Назва показника	Джерело інформації	Сума
1	Сума доходу сільськогосподарського товаровиробника, отриманого від реалізації сільськогосподарської продукції власного виробництва, продуктів її переробки (крім підакцизних товарів, за винятком виноматеріалів виноградних (коди згідно з УКТ ЗЕД 2204 29 - 2204 30), вироблених на підприємствах первинного виноробства для підприємств вторинного виноробства, які використовують такі виноматеріали для виробництва готової продукції, а також за винятком електричної енергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками та/або з відновлювальних джерел енергії (за умови, що дохід від реалізації такої енергії не перевищує 25 відсотків доходу від реалізації продукції такого суб'єкта господарювання) та від надання супутніх послуг	Розрахунково: р.1.1 + р.1.2 + р.1.3 + р.1.4 + + р.1.5 + р.1.6+ р. 1.7 + р. 1.8	
1.1	Доходи, отримані від реалізації продукції рослинництва, що вироблена (вирощена) на угіддях, які належать сільськогосподарському товаровиробнику на праві власності або надані йому в користування, а також від реалізації продукції рослинництва на закритому ґрунті	Кредитові обороти за субрахунком 701 «Дохід від реалізації готової продукції», аналітичні рахунки продукції рослинництва (без ПДВ) та кредитові обороти за субрахунком 712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів», аналітичні рахунки реалізації довгострокових біологічних активів рослинництва (без ПДВ), що обліковуються за первісною вартістю	

№ з/п	Назва показника	Джерело інформації	Сума
1.2	Доходи, отримані від реалізації продукції тваринництва і птахівництва	Кредитові обороти за субрахунком 701 «Дохід від реалізації готової продукції», аналітичні рахунки продукції тваринництва (без ПДВ) та кредитові обороти за субрахунком 712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів», аналітичні рахунки реалізації довгострокових біологічних активів тваринництва(без ПДВ), що обліковуються за первісною вартістю	
1.3	Доходи, отримані від реалізації продукції рибництва, виловленої (зібраної), розведеної, вирощеної у внутрішніх водоймах (озерах, ставках і водосховищах)	Кредитові обороти за субрахунком 701 «Дохід від реалізації готової продукції», аналітичні рахунки продукції рибництва (без ПДВ)	
1.4	Доходи, отримані від реалізації продуктів переробки продукції рослинництва та рибництва, що вироблені на власних підприємствах або на орендованих виробничих потужностях	Кредитові обороти за субрахунком 701 «Дохід від реалізації готової продукції», аналітичні рахунки реалізації продуктів переробки (крім	
1.5	Доходи, отримані від реалізації продуктів переробки продукції рослинництва на закритому ґрунті, що вироблені на власних підприємствах або орендованих виробничих потужностях	підакцизних товарів, за винятком виноматеріалів виноградних (коди згідно з УКТ ЗЕД 2204 29 - 2204 30), вироблених на підприємствах первинного виноробства для	
1.6	Доходи, отримані від реалізації продуктів переробки продукції тваринництва і птахівництва, що вироблені на власних підприємствах або орендованих потужностях	підприємств вторинного виноробства, які використовують такі виноматеріали для виробництва готової	
1.7	Доходи, отримані від реалізації сільськогосподарської продукції, що вироблена із сировини власного виробництва на давальницьких умовах, незалежно від територіального розміщення переробного підприємства	продукції) (без ПДВ)	
1.8	Доходи, отримані протягом останнього податкового (звітного) періоду від надання супутніх послуг	Кредитові обороти за субрахунком 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг»	

№ з/п	Назва показника	Джерело інформації	Сума
2	Загальна сума доходу сільськогосподарськоготоваровиробника	Кредитові обороти за субрахунками: 791 «Результат операційної діяльності»; 792 «Результат фінансових операцій»; 793 «Результат іншої звичайної діяльності»; 794 «Результат надзвичайних подій»	
3	Величина, на яку зменшують загальну суму доходу сільськогосподарськоготоваровиробника	<i>Розрахунково:</i> р. 3.1 + р. 3.2 + р. 3.3 + р. 3.4 + р. 3.5 + р. 3.6	
3.1	Сума одержаних з державного бюджету коштів фінансової підтримки	Кредитові обороти за рахунком 48 «Цільове фінансування і цільові надходження» (відповідні субрахунки), якщо підприємство веде облік за спрощеною формою, то кредитові обороти за рахунком 47 «Забезпечення майбутніх витрат і платежів» (відповідні субрахунки) та кредитові обороти за субрахунком 718 «Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів», на який зараховується бюджетна дотація для розвитку сільськогосподарських товаровиробників та стимулювання виробництва сільськогосподарської продукції	
3.2	Сума доходу, отримана від продажу іноземної валюти, яка направлена на розвиток сільськогосподарського виробництва	Кредитові обороти за субрахунком 711 «Дохід від купівлі-продажу іноземної валюти» в частині продажу іноземної валюти, що спрямовується на розвиток сільськогосподарського виробництва	

№ з/п	Назва показника	Джерело інформації	Сума
3.3	Сума доходу від первісного визнання та від зміни вартості біологічних активів і сільськогосподарської продукції, які обліковуються за справедливою вартістю	Кредитові обороти за субрахунком 710 «Дохід від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю»	
3.4	Сума доходу, отримана від реалізації основних засобів, які перебували на балансі підприємства більше 24 місяців до місяця, в якому здійснюється їх продаж	Кредитові обороти за субрахунком 712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів» в частині реалізації основних засобів, які перебували на балансі підприємства більше 24 місяців до місяця, в якому здійснюється їх продаж	
3.5	Сума доходу від списаної кредиторської заборгованості, що виникла в ході операційного циклу по закінченні строку позовної давності	Кредитові обороти за субрахунком 717 «Дохід від списання кредиторської заборгованості»	
3.6	Сума доходу від курсової різниці за зобов'язаннями по кредитах (позиках), відсотках в іноземній валюті	Кредитові обороти за субрахунком 744 «Дохід від неопераційної курсової різниці»	
4	Скоригований дохід сільськогосподарського товаровиробника	Розрахунково: р. 2 - р. 3	
5	Частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік, %	Розрахунково: р. 1 / р. 4 x 100	

Тестові завдання для перевірки знань:

1. Сума податку для 4 групи єдиного податку:

- а) добуток площі сільськогосподарських угідь, грошової оцінки і ставки податку;
- б) добуток площі сільськогосподарських угідь, грошової оцінки, ставки податку і коефіцієнта індексації грошової оцінки;
- в) добуток площі сільськогосподарських угідь, грошової оцінки, ставки податку і коефіцієнта індексації ставки податку;
- г) добуток виручки від реалізації і ставки податку.

2. Платниками четвертої групи єдиного податку є:

а) юридичні особи, у яких виручка за минулий звітний рік не перевищує 7 млн грн;

б) сільськогосподарські підприємства різних організаційно-правових форм власності, у яких загальна вартість продажу сільськогосподарської продукції власного виробництва за 12 поточних календарних місяців минулого року дорівнює або є вищою за 50% від загальної вартості продажу усіх товарів за такий самий період;

в) сільськогосподарські товаровиробники, у яких частка сільськогосподарського товарного виробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75%;

г) сільськогосподарські підприємства різних організаційно правових форм власності, у яких у власності чи користуванні є сільськогосподарські угіддя.

3. Сільськогосподарські товаровиробники подають податкову декларацію 4 групи платників єдиного податку на поточний рік:

а) до 1 березня поточного року;

б) до 1 квітня поточного року;

в) до 20 лютого поточного року;

г) до 20 березня поточного року.

4. Платник четвертої групи єдиного податку звільняється від сплати:

а) податку на додану вартість;

б) екологічного податку;

в) податку на прибуток;

г) акцизного податку.

5. У які строки сплачують сільськогосподарські підприємства єдиний податок для 4 групи платників податку:

а) щоквартально на протязі 30 днів по його закінченні;

б) до 1 лютого;

в) щоквартально на протязі 40 днів по його закінченні;

г) до 15 серпня і до 15 листопада.

ТЕМА 11. РЕНТНІ ПЛАТЕЖІ

План семінарського заняття

1. Порядок розрахунку рентної плати.
2. Порядок обчислення рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів.
3. Порядок обчислення та строки сплати рентної плати за спеціальне використання води.
4. Порядок нарахування рентної плати за користування надрами.
5. Виконання практичного (розрахункового) завдання:

Завдання 1

Підприємство, яке знаходиться в м. Києві, використовує воду з поверхневих та підземних джерел. Забір поверхневих вод здійснюється з р. Дніпро. Для цілей розрахунку будемо вважати, що водозабір поверхневих вод ведеться із загальнодержавних джерел, підземних – з місцевих. У 2021 році для підприємства був встановлений загальний річний ліміт для поверхневих вод – 3 500 м³, для підземних вод – 1 500 м³. Згідно з даними вимірювальних приладів підприємство на кінець I півріччя використало з поверхневих джерел 4 350 м³ води, а також 1 850 м³ з підземних джерел. Таким чином, вже у I півріччі річний ліміт води було вичерпано.

Розрахуйте суму збору і заповнити податкову декларацію.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають опануванню: рентна плата за користування надрами; рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України; рентна плата за спеціальне використання води; рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів; рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України.

Завдання для самостійної роботи до семінарського заняття з Теми 11:

1. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.
2. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України.
3. Рентна плата за спеціальне використання води.
4. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів.
5. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України.

Індивідуальні завдання до семінарського заняття з Теми 11:

1. Який порядок обчислення та строки сплати рентної плати за спеціальне використання води?
2. Хто є платниками і що є об'єктом рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів?
3. Які ставки збору та порядок обчислення рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів?
4. Що є об'єктом оподаткування і особливості сплати рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України?

Тестові завдання для перевірки знань:

1. *Рентна плата за спеціальне використання води обчислюється:*
 - а) водокористувачами самостійно;
 - б) податковими агентами;
 - в) податковими органами і розрахунок надсилається водокористувачеві;
 - г) водокористувачем або податковими органами.
2. *Не є об'єктом обчислення збору за спеціальне використання води:*
 - а) обсяг води, пропущений через турбіни гідроелектростанцій;
 - б) час використання поверхневих вод вантажним самохідним і несамохідним флотом, що експлуатується (залежно від тоннажності), та пасажирським флотом, що експлуатується (залежно від кількості місць);
 - в) фактичний обсяг води, необхідної для поповнення водних об'єктів під час розведення риби та інших водних живих ресурсів;
 - г) обсяг води, що використовується гідроакumuлюючими електростанціями, які працюють в комплексі з гідроелектростанціями.
3. *Сума податкових зобов'язань з рентної плати, визначена у податковій декларації за податковий (звітний) період, сплачується платником до бюджету:*
 - а) протягом 10 календарних днів після закінчення граничного строку подання такої податкової декларації;
 - б) протягом 20 календарних днів після закінчення граничного строку подання такої податкової декларації;
 - в) протягом 30 календарних днів після закінчення граничного строку подання такої податкової декларації;
 - г) протягом 40 календарних днів після закінчення граничного строку подання такої податкової декларації.
4. *Ставки збору за заготівлю деревини застосовуються:*
 - а) з урахуванням розділу лісів за поясами і розрядами;
 - б) з урахуванням поясу;
 - в) з урахуванням порід дерев;
 - г) з урахуванням розрядів.
5. *Об'єктом оподаткування лісових ресурсів є:*
 - а) вибіркові санітарні трубки, вибіркові лісові дні рубки;
 - б) деревина, заготовлена в порядку рубок головного користування;
 - в) заготівля очерету та інших побічних лісових користувань;
 - г) земельні ділянки, на яких посаджені лісові покрити.

ТЕМА 12. МІСЦЕВІ ПОДАТКИ ТА ЗБОРИ

План семінарського заняття

1. Особливості стягнення місцевих податків і зборів.
2. Збір за місця для паркування транспортних засобів.
3. Туристичний збір.
4. Виконання практичних (розрахункових) завдань.

Завдання 1

Потрібно розрахувати суму збору за місця для паркування транспортних засобів за II квартал 2021 року, якщо ТОВ «Парксервіс» має у власності парковку № 1 площею 60 м² та парковку № 2 площею 140 м². За I півріччя 2021 року паркова № 1 працювала 120 днів, паркова № 2 – 160 днів. Ставка збору визначена місцевими органами влади в розмірі 0,05% мінімальної заробітної плати за 1 м². За I квартал підприємство сплатило збір у розмірі 8 100,00 грн.

Завдання 2

Потрібно розрахувати суму туристичного збору за II квартал 2021 року, якщо ТОВ «Парксервіс» має у власності готель «Пасаж», і міні-готель. За I півріччя 2021 року вартість проживання за вирахуванням ПДВ становила для готелю «Пасаж» 2 100 000,00 грн, для міні-готелю – 306 000,00 грн. Ставка збору визначена місцевими органами влади в розмірі 0,5% від вартості проживання. За I квартал підприємство сплатило збір у розмірі 5 580,60 грн.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають опануванню: місцеві податки і збори; туристичний збір; збір за місця для паркування транспортних засобів; база оподаткування; платники податків; порядок встановлення місцевих податків і зборів.

Завдання для самостійної роботи до семінарського заняття з Теми 12:

1. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
2. Ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
3. Об'єкт оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
4. Платники податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Індивідуальні завдання до семінарського заняття з Теми 12:

1. Проаналізуйте місцеві податки та збори, їх перелік та ставки в двох областях України (вибір) згідно з даними за посиланням: <https://tax.gov.ua/zakonodavstvo/podatki-ta-zbori/stavki-mistsevih-podatkov-ta-zboriv>.

Тестові завдання для перевірки знань:

1. Туристичний збір – це:

- а) плата за проїзд до готелю;
- б) місцевий збір, який сплачується фізичними особами, які прибули на територію міста та отримують послуги з тимчасового проживання;
- в) плата з об'єктів громадського харчування та побутового обслуговування, які розташовані у місцях з обслуговування туристів;
- г) плата за право торгівлі на території громади.

2. Базою для справляння туристичного збору є:

- а) вартість усього періоду проживання;
- б) 20 % мінімальної заробітної плати для громадян і чотирьох мінімальних заробітних плат для юридичних осіб за добу проживання;
- в) від 5 до 20 % мінімальних заробітних плат для громадян і від однієї до трьох мінімальних заробітних плат для юридичних осіб за добу проживання;
- г) від 5 до 20 % прожиткового мінімуму і від однієї до трьох мінімальних заробітних плат для юридичних осіб за добу проживання.

3. Базою оподаткування збору за місяця для паркування транспортних засобів є:

- а) площа земельної ділянки, відведена для паркування, а також площа комунальних гаражів, стоянок, паркінгів (будівель, споруд, їх частин), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету;
- б) площа земельної ділянки, відведена для паркування;
- в) вартісна оцінка земельної ділянки, відведеної для паркування;
- г) грошове вираження земельної ділянки, відведеної для паркування, а також площі комунальних гаражів, стоянок, паркінгів, які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету.

4. Ставки збору за місяця для паркування транспортних засобів встановлюються:

- а) за кожний день у гривнях за 1 квадратний метр площі земельної ділянки у розмірі від 0,03 до 0,15 % мінімальної заробітної плати, установлені законом на 1 січня податкового (звітного) року;
- б) за кожний день у гривнях за 1 квадратний метр площі земельної ділянки у розмірі до 0,075 % мінімальної заробітної плати, установлені законом на 1 січня податкового (звітного) року;
- в) за кожний місяць у гривнях за 1 квадратний метр площі земельної ділянки у розмірі від 0,06 до 0,25 %;
- г) за кожний місяць у гривнях за 1 квадратний метр площі земельної ділянки у розмірі від 0,03 до 0,15 %.

5. Об'єктом обчислення збору за місце для паркування транспортних засобів згідно з Податковим кодексом України є:

- а) кількість транспортних засобів, що паркуються;
- б) площа земельної ділянки та площа тротуарів, що розташовані біля ділянки;
- в) площа тротуарів, що розташовані біля ділянки;
- г) площа земельної ділянки, відведена для паркування.

ТЕМА 13. ПОДАТКИ НА МАЙНО ТА ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК

План практичного заняття

1. Транспортний податок.
2. Плата за землю.
3. Екологічний податок.
4. Виконання практичних (розрахункових) завдань.

Завдання 1

Заклад освіти розташований у місці, де нормативну грошову оцінку проведено, має державний акт на право власності на земельні ділянки площею 2 000 м² (грошова оцінка 1 га землі – 744 грн) і 1 000 м² (грошова оцінка 1 га землі – 590 грн). Заклад здає в оренду дві будівлі небюджетним установам, розташовані на площі 200 м² (земельна ділянка – 2 000 м²) та 120 м² (земельна ділянка – 1 000 м²). Заповніть податкову декларацію з плати за землю.

Завдання 2

Бюджетна установа – обласна дитяча лікарня використовує для опалення приміщення власну котельню, яка знаходиться в тому самому населеному пункті, що й сама установа. Фактичні обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферу таким стаціонарним джерелом за IV квартал 2021 року згідно з дозволом становлять: азоту оксиди – 0,5 т; вуглецю окис – 0,4 т; сірковуглець – 0,01 т. Визначте порядок розрахунку суми екологічного податку за викиди стаціонарними джерелами.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають опануванню: податок на майно; транспортний податок; плата за землю; екологічний податок.

Завдання для самостійної роботи до семінарського заняття з Теми 13:

1. Порядок розрахунку плати за землю.
2. Порядок обчислення плати за землю.
3. Порядок нарахування і сплати екологічного податку.
4. Порядок розрахунку транспортного податку.
5. Порядок обчислення сплати транспортного податку.

Індивідуальні завдання до семінарського заняття з Теми 13:

1. Граничні терміни подання декларації та сплати екологічного податку.
2. Податкова декларація екологічного податку.
3. Екологічний податок: розподіл між бюджетами.
4. Нарухування і сплата екологічного податку за вуглекислий газ.

Тестові завдання для перевірки знань:

1. Базою оподаткування земельним податком є:

- а) індексована нормативна грошова оцінка земельної ділянки;
- б) площа земельних ділянок без нормативної грошової оцінки;
- в) вірні відповіді а) і б);
- г) нормативна грошова оцінка загальної площі земель.

2. Які строки сплати плати за землю?

- а) щомісяця протягом 30 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового місяця;
- б) щомісяця протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового місяця;
- в) щомісяця протягом 10 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового місяця;
- г) немає вірної відповіді.

3. Базовим податковим (звітним) періодом для плати за землю є:

- а) календарний рік;
- б) квартал;
- в) календарний місяць;
- г) кожного 20 числа місяця, що настає за звітним.

4. У які строки сплачується екологічний податок?

- а) щоквартально на протязі 10 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку подання податкової декларації;
- б) щоквартально на протязі 20 календарних днів по закінченні кварталу;
- в) щоквартально на протязі 40 календарних днів по закінченні кварталу;
- г) щомісячно на протязі 20 календарних днів по закінченні місяця.

5. Що є об'єктом оподаткування земельним податком?

- а) земельні частки (паї), які перебувають у власності;
- б) земельні ділянки, які перебувають у власності або користуванні;
- в) земельні частки (паї), які перебувають у власності та земельні ділянки, які перебувають у власності або користуванні;
- г) площа сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду, що перебуває у власності сільськогосподарських товаровиробників або надана їм у користування у тому числі на умовах оренди.

ТЕМА 14. ПОДАТКОВІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

План семінарського заняття:

1. Теоретичні аспекти податкової оптимізації та ухилення від сплати податків.
2. Способи ухилення від сплати податків в Україні.
3. Фінансово-правові аспекти відповідальності за ухилення від сплати податків.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають опануванню: податкове планування, податкова оптимізація, засоби зменшення податкових платежів, способи зменшення податкових платежів, спеціальні податкові режими, ухилення від сплати податків, причини ухилення від сплати податків, способи ухилення від сплати податків.

Завдання для самостійної роботи до семінарського заняття з Теми 14:

1. Засоби зменшення податкових платежів.
2. Способи можна законного зменшення податкових платежів?
3. Використання спеціальних податкових режимів з метою оптимізації податкових платежів.
4. Причини ухилення від сплати податків.

Індивідуальні завдання до семінарського заняття з Теми 14:

1. Податкове планування.
2. Наведіть приклади податкової оптимізації
3. Визначення поняття «ухилення від сплати податків».
4. Способи ухилення від сплати податків.

Тестові завдання для перевірки знань:

1. *Фінансова відповідальність застосовується у вигляді:*
 - а) штрафних (фінансових) санкцій та/або пені;
 - б) штрафних (фінансових) санкцій, пені та/або усунення від роботи на звітний період;
 - в) фінансової пені;
 - г) штрафних (фінансових) санкцій.
2. *Який вид відповідальності не зазначено в Податковому кодексі України?*
 - а) митний;
 - б) адміністративний;
 - в) кримінальний;
 - г) фінансовий.

3. Суб'єктами за адміністративним видом відповідальності є:

- а) громадяни, юридичні особи;
- б) громадяни, посадові особи;
- в) платники податків (юридичні особи);
- г) юридичні особи.

4. Які наслідки податкового правопорушення за фінансовим видом відповідальності:

- а) позбавлення волі;
- б) пеня;
- в) штрафні санкції, пеня;
- г) за даним видом відповідальність відсутня.

5. Які наслідки податкового правопорушення за кримінальним видом відповідальності:

- а) позбавлення волі;
- б) пеня;
- в) штрафні санкції, пеня;
- г) за даним видом відповідальність відсутня.

ТЕМА 15. УПРАВЛІННЯ ФІСКАЛЬНИМИ РИЗИКАМИ

План практичного заняття

1. Бюджетно-фіскальні ризики: визначення і класифікація.
2. Фактори виникнення фіскальних ризиків.
3. Оцінювання величини бюджетно-фіскальних ризиків.
4. Управління бюджетно-фіскальними ризиками: етапи, методи та інструменти.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають опануванню: бюджетно-фіскальні ризики, класифікація бюджетно-фіскальних ризиків, фактори виникнення фіскальних ризиків, оцінювання величини бюджетно-фіскальних ризиків, управління бюджетно-фіскальними ризиками, етапи управління бюджетно-фіскальними ризиками, методи управління бюджетно-фіскальними ризиками, інструменти управління бюджетно-фіскальними ризиками.

Завдання для самостійної роботи до практичного заняття з Теми 15:

1. Види чинників виникнення фіскальних ризиків.
2. Інструментарій управління фіскальними ризиками.
3. Набір стратегічних і операційних дій щодо попередження, послаблення негативного впливу або ж недопущення реалізації фіскальних ризиків.

Індивідуальні завдання до практичного заняття з Теми 15:

1. Класифікація фіскальних ризиків.
2. Сутність поняття «система управління фіскальними ризиками».
3. Етапи управління фіскальними ризиками.
4. Методи управління фіскальними ризиками.

Тестові завдання для перевірки знань:

1. Поняття «фіскальні ризики» закріплено у:
- а) Податковому кодексі України;
 - б) Методичних рекомендаціях Державної податкової адміністрації України щодо моніторингу податкових ризиків;
 - в) Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 рр.;
 - г) Бюджетному кодексі України.

2. Система управління податковими ризиками являє собою:

- а) управлінські дії Державної податкової служби України;
- б) управлінські дії Міністерства фінансів, Державної податкової служби України та органів місцевого самоврядування;
- в) сукупність взаємопов'язаних і взаємозалежних елементів, кінцевою метою існування яких є мінімізація податкових ризиків;
- г) запобігання застосуванню схем ухилення та мінімізації сплати податків.

3. До ендогенних можна віднести такі види фіскальних ризиків:

- а) недовиконання/ перевиконання бюджету;
- б) банкрутство приватних підприємств;
- в) системну фінансову кризу;
- г) волатильність цін на товари (послуги).

4. До екзогенних можна віднести такі види фіскальних ризиків:

- а) недовиконання/ перевиконання бюджету;
- б) завершення проекту державно-приватного партнерства;
- в) системну фінансову кризу;
- г) невиконання зобов'язань за держаними кредитними гарантіями та кредитними гарантіями органів місцевого самоврядування.

5. До причин виникнення фіскальних ризиків не відносяться:

- а) зміни (структурні зрушення, коливання, потрясіння) в національній та місцевій економіці;
- б) низька обґрунтованість та ефективність управлінських рішень органів державної влади та місцевого самоврядування в частині податкових надходжень;
- в) прогноз податкових надходжень до державного бюджету;
- г) «тіньова» зайнятість населення.

**ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ
СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИЦИПЛІНИ
«ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ
ФІСКАЛЬНИМИ РИЗИКАМИ»**

Основні нормативні акти

1. Бюджетний Кодекс України від 8 липня 2010 року № 2456-VI . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 року № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7.12.1984 року № 8073-X . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
4. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 року № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
5. Митний кодекс України від 13.03.2012 року № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
6. Податковий кодекс України від 2.12.2010 року № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
7. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України від 5.02.2015 р. № 157-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19>.
8. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.
9. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : Закон України від 16 вер. 2014 р. № 1678-VII. URL : <https://cutt.ly/CfxT13N>.
10. Про співробітництво територіальних громад : Закон України від 17.06.2014 року № 1508-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>.
11. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квіт. 2014 р. № 333-р. URL : <https://cutt.ly/GfQwX8v>.
12. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: указ Президента України від 30 вер. 2019 року №722/2019. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825>.

Підручники

1. Галузеве управління / наук.-ред. колегія : М. М. Іжа (співголова), В. Г. Бодров (співголова) та ін. 2011. 648 с.
2. Державне управління : підруч. у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко

(заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К. ; Дніпропетровськ: НАДУ, 2013. Т. 2. 324 с.

3. Іванов Ю.Б. Податковий менеджмент : підручник / Ю.Б. Іванов, А.І.Крисоватий, А.Я.Кизима та ін. К. : Знання. 2016. 525 с.

4. Методологія державного управління / наук.-ред. колегія: Ю. П. Сурмін (співголова), П. І. Надолішній (співголова) та ін. 2011. 692 с.

5. Податковий менеджмент: підручник / Буряк О.П., Савчук Н.В., Маринець В.П. та ін.: Львів: «Магнолія 2006», 2013. 352 с.

6. Президентіві України; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К. ; Дніпропетровськ: НАДУ, 2013. Т. 2. 324 с.

7. Публічне врядування / наук. ред. кол. : В. С. Загорський (голова), С. О. Телешун (співголова) та ін. ЛРІДУ НАДУ при Президентіві України. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. 630 с.

8. Теорія державного управління / наук.-ред. колегія: В. М. Князєв (співголова), І. В. Розпутенко (співголова) та ін. 2011. 748 с.

9. Територіальне управління / наук.-ред. колегія: О. Ю. Амосов, О. С. Ігнатенко (співголова) та ін. Харків. : Магістр, 2011. 408 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Бандурка О.М. Податкове право: навч. посібник / О. М. Бандурка, В. Д. Понікаров, С. М. Попова. К.: Центр учбової літератури, 2016. 312 с.

2. Гетьман О.О. Економіка підприємства: навчальний посібник / О. О. Гетьман, В.М.Шаповал. 2-ге вид. К. : Центр учбової літератури, 2013. 488 с.

3. Державна економічна політика регіонального розвитку : навчальний посібник / М. А. Латинін, О. Ю. Бобровська, Г. О. Дорошенко та ін. ; за заг. ред. проф. М. А. Латиніна, проф. В. Б. Родченка. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 420 с.

4. Найденко О.Є. Податковий контроль: навч. посіб. / О.Є. Найденко Х.: Вид. ХНЕУ, 2012. 224 с.

5. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій: навчальний посібник / за ред. Ю.Б.Іванова, І.А.Майбурова. Х. : ВД «ІНЖЕК», 2013. 492 с.

6. Публічна політика : навч. посіб. / Н. А. Липовська, І. В. Письменний. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. 104 с.

7. Публічне управління інвестиціями в умовах ринкових трансформацій: навч. посібник / О.Ю.Бобровська, Т.О.Савостенко, А.Б.Кондрашихін. 2-ге вид., допов. Дніпро : ГРАНІ, 2018. 238 с.

8. Управління фінансовими ресурсами та бюджетом територіальних громад: практ. посіб. / О.Ю. Бобровська, Т.А. Крушельницька, О.Ю. Матвеєва, М.М. Трещов, Л.Г. Шевченко ; за заг. ред. С.М. Серьогіна. Дніпро : ГРАНІ, 2018. 128 с.

9. Чечетова Н.Ф. Організація податкового контролю: навч. посіб./ Н.Ф. Чечетова, Л.О. Кизилова, Г.І. Кизилов. Х.: ХНАМГ, 2012. 234 с.

10. Шаров Ю.П. Стратегічне планування та реалізація політики на центральному, регіональному та місцевому рівнях: навч. посіб./ Ю. П. Шаров. К. : Центр навчальної літератури, 2004. 56 с.

Монографії та інші наукові видання

1. Бюджетно-податкова політика України в умовах децентралізації: монографія / О.Ю.Бобровська, Т.А.Крушельницька, С.М.Серьогін [та ін.] ; за заг. ред. О.Ю.Бобровської, Т.А.Крушельницької. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2016. 164 с.

2. Виноградська А. М. Комерційне підприємництво: сучасний стан, стратегії розвитку : монографія / А.М. Виноградська. К: Центр навчальної літератури, 2015. 807 с.

3. Дробот І. О. Децентралізація державного управління земельними ресурсами територіальної громади. Публічне адміністрування: теорія та практика. 2015. Вип. 2 (14) URL: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2015-02\(14\)/21.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2015-02(14)/21.pdf).

4. Казюк Я.М. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації влади в Україні: колективна монографія / кол. авт.; за заг. ред. Р. М. Плюща. К.: РІДНА МОВА, 2016. С. 545 – 593.

5. Крушельницька Т.А., Мунько А.Ю. Методологічні основи дослідження системи місцевих фінансів в умовах децентралізації влади в Україні. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2019. № 3 (Part 1). С. 146 – 151.

6. Крушельницька Т. А. Управління податковою системою України в умовах міжнародної економічної інтеграції: монографія / Т. А. Крушельницька. Донецьк : Юго-Восток, 2012. 412 с.

7. Крушельницька Т. А., Трещов М.М. Стратегічне управління ресурсним забезпеченням місцевих бюджетів і базові положення його методології. *Academic Research Journal*. 2019. № 1. С. 6-13.

8. Мачуський В.В. Правове забезпечення підприємницької діяльності: курс лекцій / В. В. Мачуський. К.: КНЕУ, 2016. 348 с.

9. Проблеми розвитку корпоративного податкового менеджменту: монографія / за заг. ред. проф. Ю.Б.Іванова. Вид. ХНЕУ, 2017. 488 с.

10. Трещов М.М. Досвід монетарної і бюджетно-фіскальної політики ЄС для України щодо подолання економічних наслідків пандемії. Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України: матеріали XVII регіон. наук.-практ. конф., 14 трав. 2020 р. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2020. С. 320-323.

11. Трещов М.М. Макроекономічні ризики бюджетної політики України в умовах кризи. *Вісник післядипломної освіти*. Серія «Соціальні та поведінкові науки». Київ: ДЗВО «УМО», 2021. Вип. 16 (45). С. 253 – 266.

12. Трещов М.М. Податкові аспекти детінізації національної економіки. Актуальні проблеми розвитку фінансової системи України в умовах інтеграційних та глобалізаційних процесів: матеріали I Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 22 черв. 2020 р. – Херсон : ХНТУ, 2020. С. 81-83.

13. Трещов М. М. Удосконалення оперативного управління місцевими бюджетами в умовах децентралізації влади в Україні. *Публічне управління та митне адміністрування*. Дніпро: Гельветика, 2021. Вип. 1 (28). С. 83 – 87.

14. Трещов М. М. Децентралізація як засіб ресурсної самодостатності територіальних громад: теоретичний аспект. *Державне управління та місцеве самоврядування*. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2015. Вип. 2(25). С.60-69.

15. Трещов М. М. Перспективи впровадження бюджетного федералізму в Україні. *Актуальні проблеми державного управління* : зб. наук. пр. Харків: Вид-во ХарРІДУ НАДУ «Магістр», 2015. № 1 (47). С. 159-167.

16. Трещов М. М. Концептуальні засади стратегічного управління ресурсним забезпеченням місцевих бюджетів : монографія. Дніпро, ДРІДУ НАДУ: Моноліт, 2018. 308 с.

17. Трещов М.М. Напрями та інструменти державного регулювання ресурсного забезпечення місцевих бюджетів. *Державне управління та місцеве самоврядування* : зб. наук. пр. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2014. Вип. 2 (21). С. 213-222.

18. Трещов М. М. Удосконалення ресурсного забезпечення місцевих бюджетів: податкові аспекти. *Jurnalul juridicnational: teorie si practica*. Chişinău : Tipocart print, 2017. Nr. 6-1 (28). С. 36-40.

19. Формування та реалізація інноваційної соціально орієнтованої моделі розвитку територій в Україні / О.Ю. Бобровська, Т.О. Савостенко, О. В. Каховська [та ін.]; за заг. ред. О.Ю. Бобровської, Т.О. Савостенко. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2016. 124 с.

20. Ченцов В. В. Механізми державного управління митною справою: монографія / В. В. Ченцов. Дніпропетровськ: АМСУ, 2012. 450 с.

21. Шевченко С.О., Трещов М.М. Бюджетна та податкова політика України: проблеми та шляхи розв'язання. *Публічне управління та адміністрування у процесах економічних реформ: збір. тез доповідей V Всеукр. наук.-практ. конф.*, 24 бер. 2021 р. Херсон: ДВНЗ «ХДАУ», 2021. С. 114-116.

22. Kryshchanovych, S., Treshchov, M., Durman, M., Lopatchenko, I., & Kernova, M. (2021). Gender parity in public administration in the context of the development of european values in the management system. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 4 (39), 475-481.

23. Latynin M., Pastukh K, Tarasenko D., Shevchenko S., Munko A. Public administration in the economic sphere of Ukraine: strategic approach (2021). *Studies of applied economics*, Vol.39, №5. URL: <http://ojs.ual.es/ojs/index.php/eea/article/view/4967>.

24. Treshchov M., Munko A. Reshoring as a way of industrial breakthrough of Ukraine for sustainable development. Sustainable development of territories: challenges and opportunities: monograph / Bobrovska O.Yu., Krushelnytska T.A., Prokopenko L.L. [etc.]; ed. by O.Yu.Bobrovska. Published by International Center for Research, Education and Training. MTÜ. Tallinn, Estonia, 2021. С. 97 – 106.

Інформаційні ресурси

1. Президент України. URL: <http://www.prezident.gov.ua>.
2. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
3. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
4. Державна казначейська служба України. URL: <https://www.treasury.gov.ua>.
5. Державна рахункова палата України. URL: <https://rp.gov.ua>.
6. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
7. Державна фіскальна служба України. URL: <http://www.sfs.gov.ua>.
8. Державна митна служба України. URL: <http://www.customs.gov.ua>.

Для нотаток

Навчально-методичний комплекс

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ
ФІСКАЛЬНИМИ РИЗИКАМИ»**

*для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за освітньою програмою «Публічне управління та адміністрування»
зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»*

Підп. до друку 06.10.2022. Формат 60x84/16. Друк – цифровий.

Гарнітура – Times. Ум.-друк. арк. 2,8. Обл.-вид. арк. 3.

Надруковано у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ
49005, м. Дніпро, просп. Гагаріна, 26, т. (056) 756-46-41

Свідоцтво про внесення до державного реєстру ДК № 6054 від 28.02.2018